

Talousvaliokunnalle

HE 175/2014 vp laiksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Finanssialan Keskusliitto (FK) toteaa lausuntonaan kunnioittavasti seuraavan.

1. Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

Alentamiskelpoisten velkojen vähimmäisvaatimus

Ehdotetun lain 8 luvun 7 §:n mukaan laitoksella on oltava jatkuvasti omia varoja ja alentamiskelpoisia velkoja Rahoitusvakausturvaviraston määrittämä määrä. Vaatimus asetetaan sekä laitospohjaisesti että konsolidointiryhmän tasolla. Käytännössä vaatimuksen asettaminen tapahtuu kriisinratkaisusuunnitelman hyväksymisen yhteydessä, joka tehdään lähtökohtaisesti ainoastaan ryhmätasolla. Lakiesityksessä tulisi täsmentää, koskeeko laitospohjainen vähimmäisvaatimus myös ulkomaisiin konserneihin kuuluvia suomalaisia tytärluottolaitoksia, ja jos koskee, mikä viranomaisen (kotimainen/emoyrityksen kotivaltion viranomaisen) vaatimuksen asettaa.

Sijoittajavastuun voimaantulo

EU:n kriisinratkaisusäätelyn yksi keskeisimmistä kokonaisuuksista on sijoittajavastuuta koskevien säännösten voimaan saattaminen. Säännöksiin on kuitenkin jätetty osin kansallista harkintavaltaa. Koska sijoittajavastuuta koskevilla säännöksillä on todennäköisesti heijastusvaikutuksia pankkien rahoituskustannuksiin, säännösten voimaantulo tulisi yhdenmukaistaa muiden jäsenmaiden kanssa. Tämänhetkisen tiedon perusteella useimmat maat eivät tule saattamaan voimaan kansallista lainsäädäntöä voimaan direktiivin edellyttämässä aikataulussa, joten myöskään sijoittajavastuun aikaistaminen ei näissä maissa toteudu. Tämän vuoksi Suomeen ei pidä ottaa sijoittajavastuuta etuajassa käyttöön.

Toimivaltainen valvontaviranomainen

Esityksen myötä myös valvontaviranomaiselle tulee lisää tehtäviä mm. viranomaisyhteistyön sekä elvytysuunnitelmien arvioinnin ja hyväksymisen osalta. Suurimpien luottolaitosten osalta toimivaltainen valvontaviranomainen tulee 4.11.2014 lukien olemaan EKP, jolla on myös kriisinratkaisuun liittyviä tehtäviä. FK pitää tärkeänä, että esityksessä täsmennetään EKP:n rooli lain soveltamisalaan kuuluvissa tehtävissä esimerkiksi luettelemalla ne pykälät, joissa se korvaa Finanssivalvonnan toimivaltaisena viranomaisena.

2. Laki rahoitusvakausturvaviranomaisesta

Kansallisen kriisinratkaisuviraston perustaminen

Esityksen mukaan Suomeen perustettaisiin erillinen VM:n hallinnonalalle sijoittuva Rahoitusvakausturvavirasto, jonka kokopäivätoimisen henkilöstön tarpeeksi arvioidaan ensimmäisinä toimintavuosina jopa noin 16-17 henkilöä. Arvioitu henkilöstömäärä on noussut merkittävästi siitä, mitä esityksen taustalla olevassa VM:n työryhmän mietinnössä kuluvaan vuoden keväällä

arvioitiin. Samalla viraston vuosittainen budjettiarvio on kaksinkertaistunut 1.5 miljoonasta eurosta 3 miljoonaan euroon. Tätä perustellaan muun muassa kriisinratkaisusuunnitelmien laatimisen työllistävällä vaikutuksella.

FK:n näkemyksen mukana viraston arvioitu henkilömääratarve vaikuttaa ylimitoitetulta. Resursointitarpeen mitoituksessa tulisi ottaa huomioon mm. se, että suurimpien suomalaisten luottolaitosten kohdalla (jotka muodostavat lähes 90 % Suomen pankkisektorin kokonaistaseesta) kriisinratkaisutehtäviä koskeva toimivalta on eurooppalaisella kriisinratkaisuneuvostolla. Suomessa ei myöskään ole kriisitilassa olevia luottolaitoksia. Viraston alkuvaiheessa on perustellumpaa lähteä liikkeelle maltillisilla henkilöstöresursseilla ja rakentaa yhteistyötä ja toimintaperiaatteita jo toimivien viranomaisten (Finanssivalvonta ja Suomen Pankki) kanssa.

Maksusitoumusten käyttö

Lakiin ei ole otettu mukaan talletussuojadirektiivin 10 artiklan mukaista mahdollisuutta kerryttää osa tavoitetasosta pankkien antamalla maksusitoumuksilla. FK:n näkemyksen mukaan Suomessa ei ole syytä jättää direktiivin sallimaa optiota käyttämättä. Vaikka sen olemassaololle ei juuri nyt ole tarvetta, mahdollisessa lisämaksutilanteessa (rahaston varojen ollessa jo käytetty) se voitaisiin tarvittaessa ottaa käyttöön. Tämän vuoksi lakiin tulisi sisällyttää mahdollisuus maksusitoumuksen käyttöön ottoon säätämällä siitä tarvittaessa VM:n asetuksella.

Vaikutukset pankkien maksuvalmiusvaatimukseen

FK kiinnittää huomiota siihen, että Talletussuojarahastoa koskevien säädösten sisällöllä on vaikutus myös suomalaisia pankkeja koskeviin maksuvalmiusvaatimukseen (ns. LCR-vaade). Vaatimukseen on nimittäin mahdollista saada vakaisiin talletuksiin sovellettavan alhaisemman ulosvirtauskertoimen kautta lievennys, mikäli kansallisella Talletussuojarahastolla on poikkeustilanteissa käytettävissään keinot nopeaan lisärahoitukseen täydentävistä rahoituslähteistä.

FK:n näkemyksen mukaan rahoitusvakausrastosta annetun lain 5 luvun 6 §:n sekä 3 luvun 8 §:n myötä edellä mainitut edellytykset Suomessa täyttyvät ja suomalaiset pankit voivat hyödyntää maksuvalmiusvaatimusta koskevan lievennyksen. FK pitää tärkeänä, että laissa varmistetaan yhteensopivuus maksuvalmiusvaateen lievennystä koskevien edellytysten kanssa.

Sijoituspalveluyritysten velvollisuus vakauserämaksujen kerryttämiseen

Vakauserämaksujen kerryttämisvelvollisuus koskee kaikkia luottolaitoksia ja eräitä korkeamman pääomavaateen omaavia sijoituspalveluryrityksiä. Viimeksi mainittuja arvioidaan olevan Suomessa kymmenkunta.

Koska luottolaitokset maksavat vakauserämaksuja kansalliseen rahastoon ainoastaan vuonna 2015 ja koska luottolaitoksilta peritty tai niille hyvitetty osuus siirretään EU:n yhteiseen kriisinratkaisurahastoon vuonna 2016, jäisi kansallisen kriisinratkaisurahaston tehtäväksi vuodesta 2016 lukien ainoastaan sijoituspalveluyrityksiltä kerättävien vakauserämaksujen hallinnointi. Sijoituspalveluyrityksiltä perittävien maksujen yhteismäärän arvioidaan esityksen mukaan jäävän kokonaisuudessaan vain noin 35 000 euroon. FK:n käsityksen määrä tulee olemaan tätäkin pienempi, sillä osa maksun piirissä olevista sijoituspalveluyrityksistä on

luopunut korkeamman pääomavaateen edellyttämästä toiminnasta.

FK:n näkemyksen mukaan sijoituspalveluyrityksiltä perittävien varojen hallinnoinnista aiheutuvat kustannukset saattavat jopa ylittää perittävien maksujen määrän. Tämän vuoksi varojen perimiselle tulisi säätää raja-arvo, jonka alittuessa maksua ei perittäisi.

Ylimääräisten talletussuojamaksujen periminen

Talletussuojadirektiivin 10 artiklan 8 kohdassa edellytetään mahdollisuutta ylittää 0,5 prosentin yläraja poikkeuksellisissa olosuhteissa. Kyseisen kohdan implementointi mahdollistaa tarvittaessa vanhan rahaston varojen käytön täysimääräisesti korvaustapauksen hoitamiseen sen jäsenpankkien puolesta. FK:n näkemyksen mukaan kohta tulisi saattaa voimaan Suomessa.

Riskienhallinta

Lakiesityksen 3 luvun 7 §:n todetaan, että kuormituskokeet tulee tehdä mm. aina, kun jäsenpankin tietohallintojärjestelmiä on merkittävästi muutettu. Tällainen velvoite aiheuttaisi helposti jäsenpankeille ja talletussuojarahastolle turhaa työtä. Kohtaa tulisi muuttaa siten, että sen sijaan, että jokaisesta tietohallintojärjestelmän muutoksesta seuraisi kuormituskokeet, pankkien tulisi huomioida aina tietohallintojärjestelmiä muuttaessaan, etteivät muutokset vaaranna viraston ja pankin välisiä yhteyksiä.

3. Laki luottolaitostoiminnasta

Elvytyssuunnitelmien laatimisvelvollisuus

Elvytyssuunnitelmaan sisällytettävistä tiedoista säädetään tarkemmin valtiovarainministeriön asetuksella. Lisäksi suunnitelman tarkempaan sisältöön vaikuttavat Euroopan pankkiviranomaisen (EBA) standardit ja ohjeet, jotka ovat vasta valmisteilla. Suunnitelman laadinta on monivaiheinen prosessi, joka edellyttää säännöllistä yhteydenpitoa valvottavan ja valvontaviranomaisen välillä. Lisäksi suunnitelman hyväksyttäminen luottolaitoksen toimielimissä vie aikaa. Tietyistä suunnitelmaa koskevista vaatimuksista on myös mahdollista poiketa valvontaviranomaisen luvalla.

Edellä todetuista syistä on tärkeää, että laitoksilla on riittävän pitkä (vähintään kuuden kuukauden) valmistautumisaika elvytyssuunnitelman laatimiseen lopullisten elvytyssuunnitelmaa koskevien vaatimusten voimaantulon jälkeen.

Vanhaa Talletussuojarahastoa koskevat siirtymäsäännökset

FK:n näkemyksen mukaan Rahoitusvakuusvirastolle on annettu siirtymäsäännöksissä liian laajat valtuudet osoittaa vanhalle rahastolle siirtomääräyksiä. Ehdotetussa muodossa siirto tapahtuisi kokonaissummana säännöksen tavoitteena olevan hyvitysmekanismiin vastaisesti. Mikäli hyvitysmekanismi sivuutetaan, vanha rahasto tulee kattaneeksi myös uusien pankkien maksuvelvoitteita, jolloin vanhan rahaston varallisuus hyödyttää myös muita kuin sen jäsenpankkeja.

Siirto vanhasta rahastosta sen jäsenpankkien velvoitteiden kattamiseksi (erityisesti ylimääräisten kannatusmaksujen osalta) voidaan varmistaa edellyttämällä sen toimielimiltä

siirtopäätöstä viipymättä lain edellyttämien määräaikojen puitteissa. Vanhan rahaston toimintavelvollisuuden tulee myös perustua lain säännöksiin eikä viranomaiselle annettavaan avoimeen valtakirjaan. Tähän liittyvät FK:n pykälämuutosehdotukset ovat erillisessä liitteessä.

FINANSSIALAN KESKUSLIITTO

Piia-Noora Kauppi
toimitusjohtaja

LIITE:

Pykäläkohtaiset muutosehdotukset

Laki rahoitusvakausviranomaisesta, 5 luvun 6 §, 1 momentti

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvausten maksamiseen, virasto voi velvoittaa talletuspankit suorittamaan ylimääräistä vuotuista kannatusmaksut enintään määrän, joka vastaa vuosittain 0,5 prosenttia talletuspankin korvattavista talletuksista. **Poikkeuksellisissa olosuhteissa yllä kuvattu enimmäismäärä voidaan kuitenkin ylittää**

Luottolaitostoiminnasta annetun lain siirtymäsäännös 7 momentti

Jos talletussuojarahaston varat eivät riitä korvattavien talletusten maksamiseen tai muiden talletussuojarahaston velvoitteiden kattamiseen siten kuin rahoitusvakausviranomaisesta annetussa laissa säädetään, Rahoitusvakausvirasto:

1) perii rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 6 §:n 1 momentin mukaisesti ylimääräisiä vuotuisia talletussuojamaksuja,

2) velvoittaa vanhan talletussuojarahaston siirtämään talletussuojarahastoon varoja, jos 4 kohdassa tarkoitettuja maksuja ei voida periä riittävän nopeasti ja vakauden turvaavalla tavalla,

3) velvoittaa talletuspankit lainaamaan talletussuojarahastolle varoja

rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun 6 §:n 2 momentin mukaisesti, tai

4) ottaa rahastolle lainaa rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 3 luvun 8 §:n mukaisesti, jos 1—3 kohdassa tarkoitettut järjestelyt eivät ole riittäviä.

Luottolaitostoiminnasta annetun lain siirtymäsäännös 8 momentti

Vanhan talletussuojarahaston on siirrettävä **6 momentissa tarkoitettut varat** talletussuojarahastoon Rahoitusvakausviraston määräämällä tavalla **siten kuin laissa rahoitusvakausviranomaisesta tai kriisinratkaisulaissa tarkemmin säädetään.**